

SENSE MEMÒRIA NO HI HA JUSTÍCIA.

Cal recuperar, mantenir i transmetre la memòria històrica, perquè es comença per l'oblit i s'acaba en la indiferència.

José Saramago.

Al marge de ser un petit carrer dels voltants del cementiri de Manlleu, **Valerià Weyler** va ser un militar de carrera de l'exèrcit espanyol de finals del s.XIX i principis del XX. Ideòleg i executor dels camps de concentració creats a Cuba durant la Guerra d'Independència del país caribeny, en els quals hi moriren al voltant de tres-centes mil persones, també va ser el màxim responsable, com a cap de l'exèrcit espanyol a Catalunya, de la brutal repressió exercida contra les classes populars barcelonines durant els fets de la Setmana Tràgica, que acabà amb la vida, d'entre d'altres, del pedagog llibertari Francesc Ferrer i Guàrdia, l'octubre de 1909. Sens dubte, la seva trajectòria va formar part del caldo de cultiu autoritarista, militarista i prefeixista que posteriorment donà ales a l'aixecament militar contra la II República de juliol del 36.

Juan Vázquez de Mella també forma part de la nomenclatura manlleuena, en aquest cas donant nom a un eix principal de la ciutat que connecta el centre amb la zona esportiva. Darrera d'aquest nom amb connotacions nobiliars, s'hi amaga una persona, un polític, un escriptor, que, també a cavall dels segles XIX i XX, va ser un dels representants del carlisme més integrista i conservador de l'època. Fundador del *Partido Católico Tradicionalista*, el seu pensament es caracteritzà per fonamentalista, ultramonàrquic -del bàndol de Carles Maria Isidre, òbviament- i partidari de la unió entre Església i Estat. En definitiva, un dels responsables intel·lectuals del gènesi del nacional-catolicisme, que anys més tard esdevindrà en un pilar ideològic fonamental de la dictadura franquista.

També hem d'esmentar **Josep Casanovas Tona**. De la història d'aquest empresari manlleuenc que dóna nom a un petit carrer de la perifèria del barri Vilamirosa, en destaca per damunt de tot que va ser el primer alcalde franquista de Manlleu -anteriorment ja va ser alcalde durant la dictadura de Primo de Rivera-. Nomenat a dit per les autoritats del bàndol *Nacional* un cop culminada l'ocupació de Manlleu per part de les tropes franquistes el 4 de febrer del 1939, va accedir al càrrec en substitució del govern legítim republicà. Durant el seu mandat es va iniciar el que es coneix com a repressió franquista, un procés de violència física, econòmica i cultural que sota les ordres dels quadres locals de La Falange, va sotmetre centenars de manlleuencs i manlleuenques, dels quals en comdemnàren a mort trenta-un, i n'afusellaren vint-i-un.

Vuitanta anys després de l'inici de la Guerra Civil, setanta-set anys acabats de complir de

l'ocupació franquista de Manlleu, i passats més de quaranta anys de la mort del dictador, avui, i ara, encara trobem a la nostra vila noms de carrers amb clara reminiscència franquista i filofeixista. En aquest sentit, des de la CUP ens vam marcar com a objectiu prioritari de legislatura continuar des de la trinxera institucional, la feina que entitats culturals de Manlleu com el Casal Boira Baixa, l'Ateneu, o altres col·lectius i persones a títol individual, estan desenvolupant a peu de carrer per tal de mantenir ben viva la memòria històrica de la nostra ciutat, i del país en general. En conseqüència a aquesta voluntat política, el passat mes de juliol el grup municipal de la CUP Manlleu presentàvem una moció via ple ordinari per la qual, entre d'altres aspectes, demanàvem que es retirés la nomenclatura de caire totalitari i feixista a la que anteriorment hem fet referència. En concret, la moció contemplava la retirada dels noms dels carrers de **Valerià Weyler**, **Vázquez Mella** i **Casanovas Tona**, a la vegada que s'exigia que la nova nomenclatura fos acordada a través d'un procés participatiu obert al veïnat dels carrers afectats.

Certament, la moció va ser aprovada pràcticament per unanimitat -a excepció del PSC, que incomprendiblement es va abstenir-, però set mesos després, volem denunciar la nula voluntat política de l'equip de govern -ERC i MES- per fer compliment del que es va aprovar en seu plenària el passat juliol. Han transcorregut set mesos, i en referència a aquesta qüestió, tot han estat excuses: se'ns va explicar que existia una comissió prèvia a l'aprovació de la moció que ja estava treballant en el canvi de nom dels carrers afectats, fet que hem demostrat ser totalment fals. I no fa masses dies se'ns informava que s'està estudiant la viabilitat de l'impacte econòmic que pot suposar el canvi de nomenclatura, però en cap cas se'ns ha facilitat cap informació o documentació al respecte. Ni tant sols se'ns ha convidat a fer el seguiment d'aquestes gestions. Tot són compromisos. Nosaltres exigim fets. I el temps, passa.

De forma breu i resumida, aquest és l'estat de la qüestió. I lamentem, i no deixa de sorprendre'ns, que la secció manlleuena d'un partit històric com ho és ERC, de trajectòria republicana, antifranquista i antifeixista innegable, i amb molts dels seus militants restant encara a les cunetes d'arreu del territori, menystingui i sigui tan poc sensible pel que fa a la memòria històrica. No tan sols per l'incompliment de la moció presentada per la CUP, sinó que també pels dotze anys de govern anteriors a la present legislatura, en els quals la feina en termes de reparació històrica entorn la barbàrie franquista, senzillament no ha estat a l'alçada de les circumstàncies ni del partit que representen. Sembla com si els militants d'Esquerra Manlleu no recordessin que la repressió franquista afusellà Companys, el president de tots els catalans i les catalanes, però també el president d'ERC. Des de la CUP Manlleu seguirem tossudament perseverants en treballar per la dignitat i la memòria de Companys i dels centenars de milers de represaliats, exiliats i assassinats pel feixisme. Simplement pensem que es tracta de fer un acte d'homenatge, totalment necessari, a totes aquelles persones que van ser perseguides per les seves idees, o pel simple fet de parlar -i

pensar- en català. Es tracta de fer un acte de justícia que comença amb la retirada de la nomenclatura filofeixista de Manlleu, però que ha d'anar molt més enllà i en la línia de la recuperació i la reparació de la memòria històrica. I en aquest sentit, qualsevol acte de justícia ha d'estar molt per sobre d'estudis de viabilitat econòmica i altres tecnicismes burocràtics. Cal fer més política, i menys tecnocràcia. I sobretot, ens cal fer memòria, perquè sense memòria no hi ha justícia; tan sols queden l'oblit, i la indiferència. I ens convé no oblidar que la democràcia és totalment incompatible amb el feixisme.

Ismael Dot.

Regidor de la CUP Manlleu.